

„És így jött egyszerre a borzasztó.”

A 15 éves HÄFNER ANNA naplója Szakadát orosz megszállása idején
1944. november 30. – 1945. május 20.

Naptár a második világháború eseményeiről 1944. (első füzet)

Édesapám bevonult először nagyárpádra (szept. 8.), azután Marcaliba mentek át (okt. 1.). Az oroszok a magyar határt átlépték és gyorsan haladtak előre. Még senki sem gondolt arra, hogy ide is jöhet az orosz, mivel először mikor megkezdett a háború 1939-ben a németek és magyarok már Sztalingrádig nyomultak előre. De egyszerre megkezdődött a visszavonulás, bár a németek és magyarok hősen harcoltak mégsem tudtak helyt állni a túlerejű, orosz hadsereg ellen. És így vonultak visszafelé. Mikor már romániában folytak a harcok romániában árulás történt és azok letették a fegyvert, utána Finnország és Bulgária is fegyverszünetet kért orszországtól. Így könnyen tudtak előrehaladni az oroszok.

Amikor már erdélyt és a Nagyalföld egy részét elfoglalták Horti kormányzó urunk is fegyverszünetet kért. De a nyilaskeresztes párt győzött Szálasi Ferenc vezérrel. És így Horti lemondott és Szálasi lett a vezér. Utána Édesapám Szencre jutott. A németek már 1944 márciusában megszállták magyarországot. És most ide is jöttek, mert közeledett a front. Itt a falunkban Volksbundosok is voltak azok már ki akartak vándorolni, de mégsem vándoroltak ki. És így jött egyszerre a borzasztó.

Häfner Anna

1944. nov. 30.

Már mindenki sejtette hogy mi fog következni de mégsem gondoltak arra hogy így fog következni. Ki lett dobolva hogy mindenki aki akar elhagyhatja a falut mert az oroszok már Szekszárdon vannak. Ijdedten szaladtunk össze vissza és minden ruhánkat mindent a pincébe helyeztük. Már az a hír jött hogy már Gyöngön vannak. Reszkettünk minden tagunkban. Zei család is a mi pincénkben volt. Az ügydörrenést és a lövést már jól lehetett hallani. Egész éjjel ébren maradtunk és az utcán álltunk. De az oroszok ezen a napon még nem jöttek.

1944. dec. 1.

Már megkezdődött a magyar és német katonák visszavonulása. Az autók páncélosok egymás után mentek az országúton. Egyszer az ágyuk dörögtek, a pincébe szaladtunk. Senki sem hitte hogy a reggelt megéljük.

(Beszúrás az előző lapról): Az országút teljesen meg van semmisítve. Az éjjel állandóan, páncélosok autók mentek. Úgy el van rontva az országút hogy egy tehenet be lehetne fektetni egy lyukba, posta nem jár. Édesapámról dec. 19-ig még nem tudtunk semmit. Szakadát 1944 december hó. *Häfner Anna*

1944. dec. 2.

Gyónni mentünk. Meghívták a plébánost hogy ő is fogadja az orosz. Hazamentünk félóra után már hallottuk hogy itt van az orosz. A fehér zászlókat kitettük mert Szakadát község megadta magát, az utcán álltunk és beszélünk. Ruhával lefektünk.

1944. dec. 3.

Templomba mentünk magyar szentmise lett. Hazaérvén az a hír jött jönnek a németek gyorsan betettük a zászlókat. Különös esemény nem volt az oroszok jöttek, mentek de senkit sem bántottak.

1944. dec. 4.

Jöttek mentek az oroszok de senkit sem bántottak. Semmit sem dolgoztunk egész hét alatt. És mindig ruhával az ágyban fektünk. Egész hét alatt különös esemény nem történt csak két orosz egyszer be volt rugva és a gyönki utcában házról házra mentek és ott nem éppen kellően viselkedtek.

1944. dec. 10.

Születésnapom van. Nem hiszem hogy jövő születésnapot megélem. Két orosz a mi utcánkba is jött lovat keresett. Két orosz a templomban is volt, magyarul énekeltünk. A hét is nyugodtan telt el. Mindig féltünk de senkinek sem történt baja.

Dec. 16.

Három orosz jött házunkhoz. Az Ilona néni disznóját vitték el. Először meglőtték és aztán megölték és elvitték.

Dec. 17.

A három jó orosz elment egy sem volt a faluban. A mise magyarul és németül volt.

Dec. 18.

A nap nyugodtan telt el sok repülő ment.

Dec. 19.

Meszelni voltam a szomszédunknál, a nap nyugodtan telt el.

Dec. 20.

Konyhánkat meszeltük három orosz van a faluban de azok nem viselkednek rendesen este a mi utcánkba jöttek és a Ritterwald Katit nagyon megverték.

Dec. 21.

Kis disznókat hoztunk á 609, különös esemény nem volt.

Dec. 22.

Énekeket tanultunk karácsonyra nagyon rosszul érzem magam fülem, fejem fáj.

Dec. 23.

Már jobban érzem magam. Azt mondják, hogy a németek az új fegyvert harcba vetették és hogy az oroszok jönnek visszafelé. Majd meglátjuk hogy mi fog erre következni.

Dec. 24.

Ma többen jöttek az oroszok és a távirati drótot leszerelték. Az este a templomban voltunk letartottuk Krisztus urunk születését németül énekeltünk és közben jött két orosz és mi gyorsan elhallgattunk. Ma este harmincnál is több orosz van a faluban.

Dec. 25.

Németül volt a mise egy orosz volt a templomban.

Dec. 26.

Magyarul volt a mise az a hír jött hogy Gyöngön már el kell menni az asszonyoknak embereknek munkára. Nem is akartuk elhinni azt gondoltuk hogy ez lehetetlen.

Dec. 27.

Már kora reggel ki lett dobolva hogy az emberek 18 évestől 45-ig az asszonyok pedig 18-tól 30 évig jelentkezzenek. Már előre tudtuk hogy erre nem jó fog következni, de erre a borzasztóra mégsem gondolt senki.

Dec. 28.

Késő este ki lett dobolva hogy azok akik jelentkeztek asszonyok emberek egy órán belül körben legyenek ruhával élelemmel 15 napra. Hogy milyen jajgatás sírás támadt ekkor azt szóval el nem mondhatom. Hát mentek mást nem tehettek. Mi otthon voltunk.

Három berugott orosz van az utcánkban gyorsan a partra szaladtunk és két fiú is jött.

Szekérrel kellett volna elvinni az embereket de nem találtak meg bennünket és hát tovább kellett menniök. Mikor kicsit csendesebb volt a falu lementünk Schmidtékhez mentünk aludni.

Dec. 29.

Már reggel hallottuk hogy azoknak akiknek magyar nemzetiségük van haza volt szabad menni. A németeket elvitték szekérrel. Hová azt senki sem tudja. De nem lehet tudni mi lesz most a magyarokkal. Hogy milyen nagy jajgatás van azt el nem lehet képzelni.

Dec. 30.

A nap nyugodtan telt el. De este ki lett dobolva hogy a magyarok is jelentkezzenek. Mivel sürgős volt a parancs hát mindenkinek el kellett mennie.

Hát ezt az éjszakát sose fogom elfelejteni. Azt mondhatom hogy ilyet még nem éltem át, és már azt is hallottuk hogy gyönkön már fölírják a lányokat 15 évtől 35-ig.

Dec. 31.

Így jött el a szomorú reggel és így telt el a nap. Az utolsó nap ebben az évben. Szomorú nagyon szomorú év volt ez. Jót már nem lehet remélni.

1945. jan. 1.

Még az előző nap este mikor már senki sem remélte egyszerre ki lett dobolva hogy azok akiket tegnapelőtt hazaengedtek jelentkezzenek egy órán belül. Hát megint megkezdődött a jajgatás nem maradt más hátra hát azok is elmentek egy két kivétellel. Nagyon szomorú újév volt ez. Egy asszony a németektől hazajött, egy orosz tiszt megbecstelenítette és így engedte haza. Egy másik is meg egy férfi is jött haza betegek voltak.

Jan. 2.

Mindenki azt mondja hogy ha most megszólal a dob akkor mi kerülünk sorra. Néhányan mondják hogy a többiek csak 15 napi munkára mentek el. Néhányan pedig mondják hogy oroszországba szállították őket. Mindenben előkészülünk mert már sejtjük hogy most nemsokára bennünket is fogják elszállítani.

Jan. 3.

Két ember hazajött azt mondják hogy még Szekszárdon vannak a többiek kapnak ebédet meleg szobában vannak. Hogy hová szállítják őket senki sem tudja.

Jan. 4.

Községházból küldött emberek a faluban házból házba mennek és mindenkinek nevét születését nemzetiségét följegyzik. Azt hallottuk hogy már új magyar kormány alakult ki. Budapest még nincs elfoglalva az oroszától. Új magyar újságok is vannak már. Azt a rémhírt terjesztik hogy jan. 4 és 8 között csoda fog történni és hogy nagy visszavonulás következik be.

Jan. 5.

Hozzánk is jött egy ember és mindenkit fölírt az egész házból. Nemzetiségünket is.

Jan. 6.

Azt mondják hogy a szekszárdiak majd hazajönnek azok akik magyar nemzetiségűek. Egy magyar katona is hazajött a frontról.

Jan. 7.

Eljártak a faluban hogy mindenki adjon valamit a Szekszárdi kórházért. Nálunk is voltak.

Jan. 8.

Némelyek már elvittek mindenfélét. Mi törölközőt adunk és ágyneműt. Még nem vittük el.

Jan. 9.

Azt mondják hogy hazajönnek a szekszárdiak azok akik magyar nemzetiségűek.

Jan. 10.

A mi utcánkban két orosz megy egy pesti ember volt és egy házban bent voltak. Az összes ágyneműt elvitték. Nagyon sok hó van. Szomorú hírt hallottam azt hogy a szekszárdiakat már elvitték onnan és tehát nem jönnek haza.

Jan. 11.

Már kora reggel hallottam hogy a szekszárdiak valóságban nem jönnek haza és hogy már hétfőn elszállították őket Bajára. Hát mikor ezt hallottam olyan fejfájásom támadt hogy azt hittem már az ágyba kell feküdnöm. Este felé azonban már jobban voltam. Akárhogy lesz most én nem csinálhatok semmit mint szenvedni és abban a reményben lenni hogy sorsunk jobbra fordul majd.

Jan. 12.

Azt hallottam, hogy a nők és férfiak Szekszárdról Bajára jutottak. Azt mondják, hogy lehet hogy még haza jönnek de már nem sok remény van a viszontlátásra.

Jan. 13.

Az emberek Bajára akartak utazni, de az oroszok nem engedték át őket a Dunán. Azokat Baján nem fogjuk látni talán soha többé. És még az a hír van hogy mi is kerülünk sorra ha már 15 évtől veszik be a lányokat akkor én is sorra kerülök. Még azt is mondják az emberek hogy jönnek a németek. Ezek előre vették az új fegyvereket úgy hallottam. Megint borzalmas fejfájásom van.

Jan. 14.

Már kora reggel hallottam, hogy Péter Bajáról hazajött. De meddig lehet itthon az a homályos jövőben fekszik.

Jan. 15.

Egész nap pech volt. Istálló ajtó eltörött. Gabonánkat sem őrölték meg.

Jan. 16.

Hallottam, hogy a férfiak és asszonyok már Kijevben vannak. Schneider József hazajött. Megint nagyon szomorú hír az hogy a község házában van már, hogy nőket 16-tól 50 évesig a férfiakat 60-ig elszállítják. Minden percben várhatunk dobolást hogy egy órán belül jelentkezni kell.

Jan. 17.

Máma megint azt mondják hogy nem Kijevben vannak hanem már Dombóváron vannak megint. Szomorú nagyon szomorú napjaim vannak.

Jan. 18.

Azt hallottam hogy Szakadát községnek mindenféle élelmiszert kell leadnia túlnagy számban. Gyönkön voltam. Három nagy ház leégett. Nagy ott a rombolás.

Jan. 19.

Sok orosz van a faluban az iskolai utcában. Az este énekeltek kiabáltak. Nagyon féltünk.

Jan. 20.

Állatainkat fölirták. Biztosnak mondják hogy a németek visszaverték az oroszokat és hogy már Kölesden vannak. Meg Cecénél is vannak.

Jan. 21.

Egy orosz van a faluban templomban is volt. Azt mondja, hogy itt marad. És ha jönnek a németek akkor is marad. Mindenki örül már azt hiszik hogy a német már itt van.

Jan. 22.

Az egy orosz mégis csodálatos módon elment. Májra már kezdik belátni hogy a német még messze van. A postát fölnyitották. Rendeletek vannak, már az új magyar kormány adta ki Dálnoki Miklós Béla miniszterelnök. Azt a rendeletet adták ki hogy mindenhol fel kell állítani a fegyelmet.

Jan. 23.

Kora reggel hallottam hogy az összes német származásúakat elszállítják Ukrajnába. A Diósberényi és Kalaznóiakat is el akarják szállítani, de legtöbbrészüket elmenekült. Szakadatra is jöttek néhányan. Csak 8 ember és négy asszony ment el. Borjunkat ill. üszönket le kellett adni. Azt mondják hogy biztos hogy jönnek a németek. Holnap reggel kell elhajtani az állatokat Nagydorogra.

Jan. 24.

Állatainkat elhajtották. Körülbelül 200 db volt amikor elmentek de a fele az úton megdöglött vagy elszökött. Azt mondják hogy még 100 db állatot 100 db ágyat le kellett adni.

Jan. 25.

Hajnalban 4 orosz jött. A mi utcánkban nálunk is voltak. De Zeiéknél maradtak. Előző este egy embert megszúrták. Azt mondják hogy tevelben ki lett dobolva hogy az emberek hazajönnek akiket elszállították. Most elmentek az oroszok.

Jan. 26.

Az ágyban feküdtem rosszul voltam. Különös esemény nem volt. Úgy beszélnek hogy egy német spion gyöngön volt és azt mondta hogy Nagyszékely és Nagydorognál van a front.

Jan. 27.

A nap elmúlt. Nagyobb esemény nem volt.

Jan. 28.

Két fiú hazajött Schmidt és Schlegl András elszöktek az orosz fogságból, Soroksárnál voltak.

Jan. 29.

A fiúk azt mondják hogy nagyon sok Szakadati megsebesült. Májra nagyon rossz az idő hideg szél fúj és hordja a havat egyik helyről a másikra.

Jan. 30.

A mi utcánkban az ortsguppenführer házában az ablakokat beverték. Mindent ami volt még a házban össze vissza dobáltak. Egy kézi gránátot a ház tetejére dobták.

Jan. 31.

Azt mondják hogy az asszonyok és férfiak hazajönnek. És helyettük bennünket szállítják el. Sok orosz van a faluban.

Feb. 1.

Az időjárás derült. Azt mondják hogy nem igaz hogy az emberek hazajönnek.

Feb. 2.

Különös ujság nincs. Úgy mondják hogy az oroszok már Berlin közelében vannak.

Feb. 3.

Azt mondják hogy az a rendelet jött hogy a volksbundosok vagyonát elveszik és azok kapják meg akik önként jelentkeznek az orosz hadseregnél. Azt is mondják hogy a gyermekeket 6-16-ig elszállítják. Néhányan meg azt mondják hogy az összes német származásúakat oroszországba szállítják.

A Szakadati emberek Szolnokban vannak. A Szenciek jelentkeztek a rádióban hogy még a magyar hadseregénél vannak oroszot még nem láttak.

Feb. 4.

Különös esemény nem volt.

Feb. 5-6.

Azt mondják, hogy az emberek nem Szolnokban, hanem Beszarábiában a Fekete Tenger mellett vannak.

Feb. 7.

Tegnap este a konyhánkban ültünk egyszer csak a házunk előtt valaki lövött. Nagyanyám gyorsan kiszaladt azt mondta, hogy már nem lehet menekülni már a házunknál vannak az oroszok. Ezek hátulról jöttek Brettneréknél bementek a Brettner bácsi kijött ők valamit akartak, de ő nem értette meg őket és ők mindjárt mérgesek lettek megverték őt és fejbe lőtték. Közben ezt meghallották az iskolai utcában és egy ember ide kiabált oroszul. Ezek azt hitték hogy egy másik orosz lehet és ezért gyorsan eltávoztak. Ez volt a szerencsénk. Az öregasszonyt is megverték. Hát ez volt egy borzasztó este. Az oroszok kiabáltak ordítottak. Az a rendelet jött hogy magyarország hadat üzent Németországnak és hogy 8 hadosztályú sereget kell állítania. Továbbá mindenféle anyagot pénzt kell adni az oroszoknak. Magyarország megint kicsiny fog lenni mint Trianonban.

Feb. 8.

Azt mondják hogy két hónapon belül vége lesz a háborúnak. És hogy az embereket besorozzák 16-70 évig. Sok orosz ment át a falun.

Feb. 9.

Most este felé el akartunk menni Zeiékhöz. Édesanyám kiment mi ketten itt maradtunk nem tudtuk hogy hová ment. Negyedóra telt el és édesanyám nem jött. Kimentem valaki elment az utcán. Nem mertem lemenni a kapunkhoz. Később megint kimentem lármát hallottam. Megijedtem biztosnak tartottam hogy már megint itt vannak az oroszok gyorsan beszaladtam öreganyámnak megmondtam hogy már a folyosón vannak az oroszok. Mégis ketten kimentünk és már hallottuk hogy édesanyámat hoz valaki. Első pillanatban nem ismertem ki magam. Kiderült hogy ő elment a Zeiékhöz kérdezni hogy itthon maradnak-e. Elesett és elájult. Zei bácsi hozta a karján. A keze kifecamodott vagy elgázolta. Egy öreg embert hívtunk. Körülbelül helyre tudta állítani kezét. Azt mondja anyám még nagyon fáj lefeküdt borogatást teszünk rá kezére.

Feb. 10.

Édesanyám doktornál volt, karja eltört. Azt mondják rögtön ki fogják dobolni, hogy a férfiak 16-60 nők 16-45 évig jelentkezzenek. Az oroszok elszállítják őket.

Feb. 11.

Azt mondják már megint itt van az orosz banda. Egy asszonyt megbecstelenítették.

Feb. 12.

Azt mondják bált tartanak az oroszok Gyönkön.

Feb. 13.

100 lánynak meg kell jelennie a bálon. A többinek sütnie főznie kell. Már megint várjuk az orosz bandát.

Feb. 14.

A bál nem volt megtartva mert az a parancs jött hogy az oroszoknak el kell menniük.

Feb. 15.

Laufer János hazajött. Az oroszok embereket kértek robotára mentek Szárazdra.

Feb. 16.

Kresz János haza jött azt mondja a Laufer hogy Szenben kitört a tifusz betegség sokan meghaltak akik nem haltak meg azokat frontra állították Budapestnél.

Feb. 17.

Budapest elesett. Énekes lányokból kidobnak kettőt az énekkarból.

Feb. 18.

Kettőt kidobtak az énekkarból és pedig Zei M, Krémer E. A két új tag Krebsz K, Krémer M. Azt mondják Gyönkön már felhívták a férfiakat jelentkezzenek az orosz hadseregnél.

Feb. 19.

A lányok akiket kidobtak az énekkarból nagyon haragszanak most ránk. Kiabáltak tehát nagyon mérgesek különösen Zei nagyon haragszik ránk ez a hála annak hogy a mi pincénkben lehetett mikor megjött az orosz.

Feb. 20.

Az emberek mennek minden nap Szárazdra robotára. Este hazajönnek és reggel megint mennek.

Feb. 21.

Azt hallottam hogy a férfiakat besorozzák 17 évtől 42-ig orosz katonának. Krebsz A, Schäfer J, Schäfer A, Staudt J. hazajöttek.

Feb. 22.

Hallottam hogy az asszonyok és férfiak hazajönnek akik magyar nemzetiségűek. Minden ház lisztet kapott és ezt fel kell dolgozni tésztafélékre. 5 kgr lisztet kaptunk. Egy kis fiú született Streitenberger. Schneiderék apja meghalt.

Feb. 23.

Fánkat elloptak. 4 fát. Mi szerencsére éppen velük találoztunk. És most visszahozták. Schlegl, Staudt J, Staudt I.

Feb. 24.

A férfiakat már fölirták 18-42 évig.

Feb. 25.

Bechtl József hazajött. Azt mondják Krémer János meghalt. De kiderült hogy valószínűleg nem igaz.

Feb. 26.

Egész nap a lövést jól lehet hallani nem tudjuk hol van a front. De megint egy mesével jöttek azt mondják hogy pécsen az Angolok bolgárok törökök vannak.

Feb. 27.

Azt mondják hazajönnek az emberek akik magyar nemzetiségűek. És hogy visszajönnek az oroszok.

Feb. 28.

Nagyon sok állatot hajtottak keresztül a falun. Itt maradnak éjszakára. Mindenki elvitt egy kis szénát a tehenekért. Az emberek mentek edényekkel és a teheneket megfejték. Megint tojást le kellett adni. Kukoricát is le kellett adni.

Häfner Anna

Március 1.

Tojást el kellett vinni. Nagyon sok tehenet hajtottak el a falun. Azt mondják hogy a Szenciek Sósikuton vannak.

Márc. 2.

Huszonhat állatot követeltek falunkból. Mi nem adtunk le.

Márc. 3.

Gyönki kórházban voltunk Édesanyám karja már jobban van. Gipszet a doktor már levette. Azt mondják Budapestre már lehet utazni vonattal.

Márc. 4. vasárnap

Holnap malomba akarunk Szakályra.

Márc. 5. hétfő

Schüslerék kutyáját agyonütötték. Gabonánkat nem örölték meg. Az emberek és asszonyok valószínűleg nem jöhetnek haza. Egy ronda bundos asszony elárulta őket azt mondta hogy mind németek.

Márc. 6. kedd

A lövést jól lehet hallani közeledik a front.

Márc. 7. szerda

Tegnap az a hír jött hogy az oroszok összeszedik az embereket asszonyokat és elszállítják robotára. Gyorsan partra szaladtunk elmenekültünk. Akkor husz embert kértek csak hogy azok Mucsira menjenek robotára.

Márc. 8. csüt.

Az emberek mentek is de visszahívták őket és kidobolták hogy minden fiúnak embernek kell jelentkeznie holnap reggel. Levelet kaptam Pétertől Pécsről nov. 27-től.

Néhány orosz szót már megtanultam úgymint:

Dobre = Jól van

Idi szuda = Gyere ide

Neponyemai = Nem értem

Zsena = asszony

Kardocska = Krumpli

Jaica = tojás

Nema = Nem

Karaso = Jó

Jes = Van

Senka párisnya = asszony

Lubicska = Szerető

Ponyemai = Értem

Heide = Elmenni

**Naptár a Második világháború eseményeiről.
Készítette Häfner Anna. Szakadát 1945. márc. 9.**

Folytató Naptár a második világháború eseményeiről. (második füzet)

Márc. 9. péntek

Megint embereket keresnek az oroszok. Mi is szaladtunk megint partra.
A lövést jól lehet hallani. Azt mondják már Gyönk közelében van a front.

Márc. 10. szombat

Az emberek mentek is robotálni de estefelé hazajöttek megszöktek. Belecskánál van a front.
Mi is megint kis élelmet ruhát pincébe helyeztük.

Márc. 11. vasárnap

A templomból hazaszaladtunk nagyon sok orosz volt a faluban azt is mondták hogy itt van a front a nagy ágyuk mindjárt löni fognak. A gerenyásiak is itt voltak már ők is mondták hogy gerenyáson fölállították a nagy ágyukat mindent pincébe helyeztük. A nap eltelt, a front nem jött vissza.

Márc. 12. hétfő

Az oroszok embereket kerestek hogy menjenek robotára. A férfiakat elvitték. Még 25 lányt vagy asszonyt akarnak. A 28-as lányok sorra kerülnek már. Az oroszok olyanok voltak mint a vadak mert a lányok nem akartak menni.

Márc. 13. kedd

Reggel az asszonyok mégis mentek a lányukért robotálni. Nagyon sok repülő megy a frontba bombázni. A lövést bombázást jól lehet hallani jele annak hogy közel van a front. Most látjuk csak meg hogy mit jelent az ha itt van a front. Állandóan tojást, tyúkot embert kérnek.

Márc. 14. szerda

Kora reggel mondták már megint 100 embert akarnak az oroszok. Állandóan szökünk el.
A frankenhecknél a pincékből elviszik a bort. Már be vannak rúgva. Most is azt mondják hogy asszonyt (zsenát) keresnek. A szénapadláson vagyok és írok ezt a pár sort. Nagyon sokan vannak itt. Nálunk is voltak tegnap ketten. Ha a front visszajön meghalunk.

Márc. 15. csütörtök

Tegnap este több orosz volt itt bort kerestek. Az éjjel kiraboltak bennünket. Három nagy kendőt, két fejkendőt egy sonkát egy koffert egy nyakkendőt és a fényképező gépet. De szerencsére nem jöttek be. Nagyon rossz banda volt sok asszonyt meg is fogtak.

Márc. 16. péntek

Állandóan jönnek az oroszok mennek. Mindig kell menekülni. Az este is itt voltak megint. Mindent fölkutattak valószínű hogy asszonyt kerestek én szerencsére elmenekültem. Megint több lányt asszonyt megfogtak.

Márc. 17. szombat

Megint csak jönnek mennek állandóan tojást akarnak. Az éjjel berényben volt az orosz rabló banda.

Márc. 18. vasárnap

Már kora reggel itt volt megint 2 tojást akartak.

Márc. 19. hétfő

Most már néhány frontra került de azért még sok van itt mindenfelé.

Márc. 20, 21, 22, 23, 24. szombat

Nem érek rá fölírni mindent ami e napokban történik. Nem is lenne elég papír ahhoz hogy mindent leírjak. Állandóan menekülni kell. Most Szakadára is jönnek sebesültek kórház lesz itt is. A front már messzebb van megint. Kutyánk a kis Szuszi beteg volt hogy azt hittem megdöglik most már helyre van állítva megint. Az esteken mindig kint vagyunk az utcán majdnem éjfélig. És soha nem lehet az ágyban rendesen aludni.

Márc. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31. szombat

Falunkba kórház jött orosz leányok és fiúk vannak itt.

Müller György, Kanter, Schmidt, Gánszler hazajöttek. Úgy mondják hogy Édesapámékat is Németországba szállították. Nevünket mi is magyarosítottuk. Éspedig Hevesi, Havas, Halasi. Kíváncsi leszek hogy melyik lesz a három között az igazi.

Ápr. 1, 2, 3. kedd

Husvétvasárnap azt a rendeletet hallottuk, hogy a volksbundtagok birtokát elveszik. Nagy zűr zavar van a faluban. Azért is mert ők a nevüket nem magyarosíthatják.

Husvéthétfő is egész nap pech volt. De ma azt mondják Berlin elesett vége lesz a háborúnak a Szenciek és a többiek is hazajönnek. Nagyon jó lenne ha így lenne.

Ápr. 4, 5, 6. péntek

Ruppert hazajött. Egy repülőgép lejtött Szakadátton elmentünk és megnéztük. A bundosok birtokát elveszik. Azt mondják elszállítják őket és a házukba Bukovinából hoznak ide embereket.

Ápr. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13. péntek

A volksbundosok össze vissza szaladgálnak. Most senki sem volt a bundban. A férfiaknak 14 évtől 70 évesig jelentkezni kell. A nőknek pedig 18-35 évig. Valószínű hogy besorozzák őket. A gyerekek az iskolába mennek megint. Oroszok csak ritkán jönnek.

Mindennap kint vagyok a mezőn tehát nem érek rá hogy mindennap írjak az eseményeket. Nem is lenne elég papír ahhoz hogy mindent leírjak.

Ápr. 14, 15, 16, 17. kedd

A volksbundosok birtokát igénybe vették. Néhány faluban már el is szállították. Szakadátton még nem. Nálunk nem megy rendesen a munka mert eltört a szekerünk. Édesanyám Szakályban volt ott hazajött egy ember aki Szenben volt. Azt mondja hogy a Szenciek jan 29-én Cseh morva országba kerültek és úgy hallotta hogy onnan 3 heti kiképzés után Pápa felé kerültek frontba. Nagyszékelyen is....

Itt két lap (27, 28, 29, 30. oldalak) hiányzik (utólag ki lett tépve) a napló füzetéből.

[Édesanyám utólagos elmondása alapján ezt a két lapot azért tépte ki, mert a „malenkij robotról” még Baján megszökött, és akkor bujkáló udvarlójáról - későbbi édesapámról - tartalmazott beírásokat és félt, hogy ha a naplót megtalálják, a beírtak alapján a nyomára bukkanhatnak...]

... többrésze már megszökött a faluból. Már félünk is hogyha ezeket nem tudják megfogni, nem viszik e el bennünket. Schmidt Szepi hazajött. De ő már feb. 20-án ment el édesapáméktól. Hol vannak most azt nem tudja. Ax Margit asszony meghalt. Mi is kaptunk még 2 birkát és két malacot. Magyarok is jönnek falunkba új szomszédokat kapunk. Mivel szomszédaink elköltöztek Gerenyásra.

Máj. 15, 16, 17, 18, 19, 20. vasárnap

Mindennap várjuk a katonákat kik a volksbundosokat elviszik. A bundos lányok most magyar ruhát csináltatnak. Gyönki Steitz asszony Székesfehérváron volt férjénél. Ő már januárban ment el édesapáméktól kórházba és onnan jött fogságba. Laux Franz hazajött. Ruppert is jött szabadságra.



Häfner Anna 1944-ben, a mostani Tájház (Kossuth u. 111.) udvarán